

[Handelsministeren.]

henseende forsøgt, om man kunne anvende en art velvillighedstilsagn, hvorved man tilsagde eksportørerne en velvillig behandling, såfremt de måtte opnå en ordre, hvorom der forhandles. Det har imidlertid vist sig, at eksportørerne ikke har kunnet klare sig med velvillighedstilsagn, men har haft behov for et egentligt tilsagn som grundlag for deres kontraktforhandlinger, et tilsagn, der følgelig må bogføres som en garantiforpligtelse. Der foreligger således ikke mulighed for ved sådanne metoder at nå til en mindre belastning af lovens maksimale garantiansvar.

Da opgørelsen pr. 30. november 1962 viser et samlet garantiansvar på 1.742 mill. kr., kunne man måske indvende, at der endnu er et stykke vej til de 2 milliarder kr., der er den nugældende grænse, og at man derfor ikke behøver at tage sagen op nu. Hertil vil jeg sige, at stigningsstakten i garantigivningen, som fremgår af de tal, jeg tidligere har nævnt, viser, at vi må forvente en fortsat stigning; og som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, kan der fremkomme ønsker om forsikring af enkelte ordrer til meget store beløb, som pludselig kan bringe garantiansvaret betydeligt i vejret. Det er derfor min opfattelse, at vi nu bør forhøje lovens maksimum, således at vi ikke risikerer, at eksportkreditrådet på grund af, at maksimum er nået, må standse garantigivningen på et tidspunkt, hvor folketinget ikke er inde, så spørgsmålet om en ændring af loven kan behandles. En sådan situation vil ingen formentlig finde det forsvarligt at bringe dansk eksport i.

Jeg skal med disse ord tillade mig at henstille til det høje ting at underkaste lovforslaget en hurtig og velvillig behandling.

Forslagsstilleren (Axel Kristensen): Hermed har jeg den ære at fremsætte forslag til lov om nedsættelse af et undersøgelsesudvalg vedrørende Odense amts og bys sygehus.

Dette lovforslags fremsættelse skyldes den uro, der er skabt om Odense amts og bys sygehus ved afskedigelsen af overlæge Bisgaard. Det skal straks siges, at der ved forslagens fremsættelse og i dets indhold ikke tages stilling til, hvem eller hvad der har

været årsag til de meget uheldige episoder, der givet har fundet sted på sygehuset. Lovforslaget har alene til formål ved at sikre en uvildig undersøgelse over for offentligheden at fastslå årsager til og ansvar for hændelserne.

Ved fremsættelse af lovforslaget rejses ikke tvivl om sygehusbestyrelsens juridiske ret til at afskedige overlægen. Havde der foreligget en sådan tvivl af juridisk art, var forslaget overflødig, fordi en sag herom kunne have været indbragt for de almindelige domstole. En sådan afskedigelsesret bør utvivlsomt ligge hos en sygehusbestyrelse. Det er endvidere klart, at afskedigelser må bygge på et skøn.

Jeg skal oplyse, at jeg ikke har søgt mit parti venstres tilslutning til lovforslaget, idet sagen under ingen omstændigheder må blive en partisag. Den bør alene afgøres ud fra de enkelte folketingsmedlemmers retsopfattelse, og med det kendskab, jeg har til dette høje tings medlemmer inden for de forskellige partier, stoler jeg trygt på den.

I vor retsplejelovgivning har man ikke givet administrationen beføjelser til at nedsætte særdomstole med dømmende myndighed, men kun med undersøgende myndighed; og det er fastslået, at medlemmerne af en sådan undersøgelsesret skal være jurister. Denne berettigede forsigtighed over for særdomstole skyldes, at man ellers risikerer at berøve borgerne den beskyttelse, de har ved de af administrationen uafhængige domstole. Det er denne retsbeskyttelse mod fejltagelser af en administration, jeg finder er i fare i den foreliggende sag. Sagen kan ikke behandles ved en udelukkende af jurister sammensat domstol og således ikke klares ved, at justitsministeren på opfordring af folketinget eventuelt satte en undersøgelse i gang i henhold til § 43, stk. 5, i retsplejeloven. Også i så fald blev der alene juridisk kundskab til rådighed, og dette kan ikke være nok, når det offentligt er hævdet, at der er foretaget handlinger, der har medført risiko for patienterne. Derfor og af andre grunde er deltagelse af læger nødvendig.

For at sikre den fulde oplysning af sagen har lovforslaget bestemmelser om afhøring af vidner under vidneansvar, og da sygehusets bestyrelse har hævdet, at sagens akter ikke kan offentliggøres, har det været

[Axel Kristensen.]

nødvendigt for ikke på forhånd at underkende bestyrelsen at indsætte bestemmelse om, at undersøgelsens resultater ikke umiddelbart skal offentliggøres, men at afgørelsen om offentliggørelsens form træffes af justitsministeren efter forhandling med et folketingsudvalg.

Vedrørende lovforslagets indhold i øvrigt skal jeg henvise til bemærkningerne til lovforslaget og derefter redegøre for, hvorfor jeg finder undersøgelse rimelig og nødvendig. Jeg har her sagt, at jeg mener, at der nødvendigvis må tillægges en sygehusbestyrelse ret til at afskedige en overlæge, hvis den skønner, at det er nødvendigt til sikring af de bedst mulige forhold på sygehuset for patienterne eller af andre grunde. Der står derfor intet i lovforslaget om, at overlæge Bisgaards afskedigelse i givet fald skal ophæves. På den anden side er det en forudsætning for bestyrelsens afskedigelsesret, at denne ret bruges på en menneskeligt forsvarlig måde over for de ansatte, da man ellers ikke vil kunne sikre patienternes velfærd. Hvis en bestyrelse kunne afskedige en overlæge, når den fandt ham besværlig, f. eks. fordi han stillede krav om hjælp og hjælpemidler, som han fandt helt nødvendige til sikring af den bedste behandling af patienterne, så kunne man skræmme en overlæge fra at gøre sin pligt til at rejse sådanne krav. Pligten er hans, fordi han, er den sagkyndige. Bestyrelsen må have ret til efter undersøgelse og skøn at afslå krav, hvis den finder dem uberettigede, men må så som folkevalgt stå til ansvar over for dem, der har valgt den. Dette kræver igen, at man ikke forholder vælgerne oplysninger, der er nødvendige for at tage stilling til sagen.

Der foreligger i denne sag det, at sygehusbestyrelsen hævder, at den ikke kan oplyse sagen i dens helhed, og samtidig har den givet oplysninger, der anklager overlæge Bisgaard uden at medtage hans eventuelle modbemærkninger. Det oplyses, at dr. Bisgaard har bortvist en narkoselæge fra operationsstuen, men ikke om hans begrundelse herfor. Denne form for meddelelse til offentligheden er stridende mod almindelige retsbegreber. Formanden for amtsrådet, amtmand Høirup, har offentligt udtalt, at nu kunne amtsrådsmedlemmerne på ba-

sis af oplysninger givet i et lukket møde, hvori dr. Bisgaard ikke deltog, gå ud og mand og mand imellem fortælle, hvor urimelig overlæge Bisgaard er. Og det fortælles mand og mand imellem, altså således at dr. Bisgaard er udelukket fra forsvar. Hertil kommer, at sygehusets udgifter for den neurokirurgiske afdeling alene betaales af staten, og at afdelingen betjener en stor del af landets borgere, der ingen indflydelse har på valget af bestyrelsen.

Hvis et menneske udadtil gøres så retsligt forsvarsløs, som dr. Bisgaard er blevet det, så er det i skarpeste modstrid med almindelig retsopfattelse. Ikke alene af hensyn til ham, men også af hensyn til den mangelfulde information af borgere i og uden for Odense amt og by er det urimeligt at acceptere disse forhold. En arbejder kan få en afskedigelse for et uvildigt nævn, selv om afskedigelsen i øvrigt er sket helt efter overenskomsternes regler, dersom arbejderen finder afskedigelsen menneskeligt set urimelig, og hvis fagforeningen støtter ham. I det foreliggende tilfælde støttes kravet om en undersøgelse af Almindelig dansk Lægeforening, og der er dermed rejst tvivl om det grundlag, sygehusbestyrelsen har bygget på i sit skøn vedrørende afskedigelsen og derfor om skønnets rigtighed.

Det er over for mig hævdet, at lovforslaget vil gøre administration umulig. Dette høje ting har imidlertid klart erkendt, at de administrative krav må vige for den enkeltes ret, ved at gennemføre lovgivningen om ombudsmandsinstitutionen og ved at udvide den til at gælde kommunale forhold. Desværre vil ombudsmanden ikke kunne klare denne sag, fordi undersøgelse her kræver lægers deltagelse. Efter nøje overvejelse har jeg ikke kunnet finde anden udvej til at løse opgaven end det foreliggende lovforslag. En forespørgsel til indenrigsministeren ville ikke kunne klare sagen, dels fordi der er tvivl om det foreliggende materiales tilstrækkelighed, dels fordi sygehusbestyrelsen har erklæret det uforsvarligt at offentliggøre hele materialet. Når dette standpunkt er så gennemført, at end ikke dr. Bisgaards sagfører kan få adgang til materialet, så kan man vel heller ikke få fornødne oplysninger givet offentligt i tinget. Helt anderledes stiller det sig med et folketingsudvalg nedsat til dette lovforslags

[Axel Kristensen.]

behandling. Gennem et sådant udvalg kan folketingets medlemmer, der nu må stå meget usikre over for realiteterne i sagen, få mulighed for at bedømme, om en undersøgelse er påkrævet. Udvalget kan få adgang til sagens dokumenter og deraf se, om sagen er tilstrækkeligt oplyst fra alle sider. Jeg gentager, at jeg ikke på forhånd har taget stilling til selve afskediggelses berettigelse, men finder, at det over for offentligheden foreliggende materiale nødvendiggør en fuldstændig og uvildig undersøgelse. Jeg beder om folketingets velvillige behandling af mit lovforslag.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om fritagelse for grundskyld til staten samt grundstigningsskyld for skatteåret 1963-64 af landbrugsejendomme.

Valgt blev: *Ove Hansen, K. B. Andersen, Egon Jensen, Kai Jensen, Carl Nielsen, Peter Nielsen, Carl Petersen, Retoft, Kirkegaard, Thisted Knudsen, Anders Andersen, Alfred Bøgh, Jens Chr. Christensen, H. C. Toft, Gottschalck-Hansen, Niels Ravn og Aksel Larsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede. (Udskydelse af revisionen af bestemmelserne om sterilisation af åndssvage).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 65) findes i tidenden sp. 2179).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 122 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i byggelev for købstæderne og landet.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 68) findes i tidenden sp. 2179).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Arne Larsen: Ved dette lovforslags første behandling udtalte jeg, at mit parti i høj grad beklagede, at det skulle være nødvendigt med de foreslåede ændringer. Vi mener ikke, at der generelt bør bevilges udsættelser endnu et år til de kommuner, der endnu ikke har indsendt forslag til byggevedtægter, men at det må kunne ordnes på anden vis, f. eks. ved at den enkelte kommune, der ikke havde fået forholdet bragt i orden, hvis der forelå vægtige grunde, søgte om dispensation for et nærmere fastlagt tidsrum.

Vi vil derfor stemme imod lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 117 stemmer mod 9.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om midlertidig ændring af loven om tilskud til de offentlige veje.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 35) findes i tidenden sp. 2180).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Horn: På udvalgsflertallets vegne skal jeg anbefale, at man vedtager lovforslaget.

Arne Larsen Som mit parti både ved første og anden behandling af dette lov